

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΘΕΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Α. Γενικά

Η καταπολέμηση της διαφθοράς αποτελεί καθοριστικής σημασίας παράγοντα για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης μεταξύ Κράτους και Πολιτών, για την αποτελεσματική και χρηστή λειτουργία των θεσμών καθώς και για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Για την Ελλάδα η διαφθορά συνιστά ένα σοβαρό και διαχρονικό πρόβλημα εξ αιτίας του οποίου, αφενός υποβαθμίζεται η αξιοπιστία των δημοσίων υπηρεσιών και το επίπεδο εξυπηρέτησης που αυτές παρέχουν στο κοινωνικό σύνολο και αφετέρου επιβαρύνεται η εθνική οικονομία. Μια συστημική προσπάθεια αντιμετώπισης του προβλήματος της διαφθοράς απαιτεί τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης δημόσιας πολιτικής, η οποία να επεμβαίνει τόσο στην πρόληψη, όσο και στην αντιμετώπιση του φαινομένου, μέσω συνεκτικών δράσεων : αποτροπή των αιτιών της διαφθοράς (πρόληψη), εντοπισμός υφιστάμενων εστιών διαφθοράς και εξάλειψη αυτών, ποινική δίωξη και επιβολή κυρώσεων, ευαισθητοποίηση και αλλαγή της συμπεριφοράς και της αντίληψης στα σχετικά θέματα αλλά και ισχυρούς μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου. Στο ευρύ φάσμα των ως άνω επεμβάσεων εμπλέκεται το σύνολο των Υπουργείων και το μεγαλύτερο μέρος των δημοσίων υπηρεσιών.

Μέχρι σήμερα ιδιαίτερο βάρος έχει δοθεί στην καταστολή του φαινομένου, δηλαδή στη λειτουργία ελεγκτικών μηχανισμών με κυριότερους φορείς : Το Γραφείο του Γενικού Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, την Κεντρική Επιτροπή του Υπουργείου Οικονομικών για την καταπολέμηση ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, το ΣΔΟΕ, τους Οικονομικούς Εισαγγελείς, τα εξειδικευμένα σώματα επιθεώρησης των Υπουργείων Μεταφορών, Υγείας, Περιβάλλοντος, Δημοσίων έργων κλπ.

Το έλλειμμα στην πολιτική κατά της διαφθοράς παρουσιάζεται στον τομέα της πρόληψης με εστίαση σε επιλεγμένους τομείς που ευνοούν τα φαινόμενα διαφθοράς και σε προκαθορισμένα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Η διαφθορά αποτελεί σύμπτωμα και η αναζήτηση των αιτιών του καταλαμβάνει ένα πολύ μεγάλο μέρος τόσο των ρυθμίσεων αλλά και της οργάνωσης και λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών. Αυτή η προσέγγιση προϋποθέτει το συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων μερών για τη διαμόρφωση και εφαρμογή μιας στρατηγικής με στόχους τη λήψη μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης, πέραν των δράσεων των ελεγκτικών σωμάτων. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται και μέτρα για την ενίσχυση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της ακεραιότητας.

Προς αυτήν την κατεύθυνση η Ομάδα δράσης για την Ελλάδα ξεκίνησε συνεργασία με τα εμπλεκόμενα Υπουργεία με στόχο να υποστηρίξει τεχνικά το σχεδιασμό ενός οδικού χάρτη για την καταπολέμηση της διαφθοράς με βασικές προτεραιότητες :

α. Τη θέσπιση μιας συνολικής στρατηγικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς με πολιτική δέσμευση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης του πλαισίου καταπολέμησης της διαφθοράς σε τομείς όπου χρειάζεται.

β. Την ενίσχυση του συντονισμού, συμπεριλαμβανομένου του συντονισμού μέσω ενός εθνικού συντονιστή.

γ. Την ενίσχυση του νομικού πλαισίου.

δ. Την ενίσχυση της πρόληψης, της ευαισθητοποίησης και της δημόσιας ακεραιότητας.

ε. Την ενίσχυση της οικονομικής διερεύνησης και της δίωξης της διαφθοράς, ιδίως σε τομείς υψηλού κινδύνου.

στ. Την ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών.

Προϋπόθεση για την εξειδίκευση και εφαρμογή του οδικού χάρτη, όπως προβλέπεται στο ως άνω β) στοιχείο είναι η σύσταση μιας θέσης Εθνικού Συντονιστή, ο οποίος θα συντονίζει τα Υπουργεία

και όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες για τη διαμόρφωση και εφαρμογή της στρατηγικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Ως εκ τούτου, η παρούσα ρύθμιση εκτός από τη σύσταση της θέσης του Εθνικού Συντονιστή προβλέπει τη δημιουργία μιας Συντονιστικής Επιτροπής για την υποστήριξη του έργου του αλλά και για να διασφαλίσει τη συμμετοχή των κυριότερων δομών στο σχεδιασμό και την εφαρμογή της ως άνω στρατηγικής. Επίσης, προβλέπει την επιστημονική υποστήριξη του Εθνικού Συντονιστή και της Συντονιστικής Επιτροπής από ανεξάρτητο Συμβουλευτικό Σώμα με διεθνή εμπειρία και τεχνογνωσία στα σχετικά θέματα.

2. Ειδικά

Επί του άρθρου 1

Συστήνεται η θέση του Εθνικού Συντονιστή με πενταετή θητεία και καθορίζεται η αποστολή του.

Επί του άρθρου 2

Περιγράφονται οι αρμοδιότητές του και η υποχρέωσή του για ενημέρωση του Πρωθυπουργού και της Βουλής με ετήσια έκθεσή του. Εξειδικεύονται οι δραστηριότητες που θα αναπτύσσει για την επιτέλεση του σκοπού του. Επίσης γίνεται αναφορά στον οδικό χάρτη για την καταπολέμηση της διαφθοράς που έχει συνυπογραφεί από πέντε Υπουργεία και ο οποίος αποτελεί μια πρώτη βάση τη διαμόρφωση μιας συνολικής στρατηγικής κατά της διαφθοράς με ορίζοντα τριετίας.

Επί του άρθρου 3

Αναφέρεται η σύνθεση και οι αρμοδιότητες της Συντονιστικής Επιτροπής η οποία επικουρεί τον Εθνικό Συντονιστή και διασφαλίζει την ενεργό συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων, Υπουργείων και Ελεγκτικών Σωμάτων στο σχεδιασμό και την εφαρμογή της στρατηγικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Επί του άρθρου 4

Ρυθμίζεται η λειτουργία ενός Συμβουλευτικού Σώματος, αποτελούμενου από εμπειρογνώμονες καθώς και από εκπροσώπους φορέων από την Ελλάδα και το εξωτερικό με έργο την καταπολέμηση της διαφθοράς. Ο ορισμός των μελών του θα γίνει με απόφαση του Πρωθυπουργού.

Ο ρόλος του θα είναι η παροχή συμβουλευτικής και επιστημονικής – τεχνοκρατικής υποστήριξης στον Εθνικό Συντονιστή και Τη Συντονιστική Επιτροπή.

Επί του άρθρου 5

Προβλέπεται το προσωπικό το οποίο θα αποσπασθεί ή μεταταγεί για την καθημερινή λειτουργία και επιστημονική και διοικητική υποστήριξη του Εθνικού Συντονιστή.

Επί του άρθρου 6

Αναφέρεται σε ζητήματα του προϋπολογισμού που απαιτείται για τη λειτουργία του Εθνικού Συντονιστή και της Συντονιστικής Επιτροπής. Σχετικά με τις δαπάνες σημειώνεται ότι τόσο την τελευταία όσο και για το Συμβουλευτικό Σώμα δεν προβλέπεται αμοιβή των μελών τους.